

на луната, на потира, когато свещеникът го издига високо, като го показва на обожаващите тълпи. И тя наистина обожаваше тая чиния, висока, недосегаема; обожаваше я – също и това тя разбра много по-късно – защото представяше изкуството и красотата.

На долната полица бяха наредени разни съдове, стъкленици и няколко чаши за кафе, и те много красиви, изписани с бледни рози и нежна позлата; не липсвала и необходимите пиринчени лъжички с украсена дръжка; пръстът на Козима можеше да стигне до тук, ала само пръстът, за да докосне някоя розичка върху белотата на порцелана, както се докосва истинска роза, която е забранено да се откъсне; след това пердeto се спушта като театрална завеса върху този олтар, върху тази градина; и тя се връща на стълбата, брои стъпалата, вече се намира на последната горна площадка, почти еднаква с тази долу; ала вместо стени: долап тук има друго удобство: една печка с две колела, ако някога стане нужда това място да служи за кухня. И малката мечтателка мисли, че някога и тя ще трябва да се омъжи, като майка си, като лелите си, и да живее там горе, като готови на тази печка храната за себе си и за семейството си. За сега двете стаи: в дясното и в лявото, с грубия си дълъг под, са най-бедните в къщата; с железни кревати, сламеници пълни с шумоливи листа от царевица, една маса, няколко стола. В стаята на момчетата все пак има едно богатство: етажерка пълна с книги: стари и нови книги, някои от училището, други купени от Сантус от едничката книжарница на малкия град. Козима още не знае да чете, ала разбира картинките, и макар че и тук ѝ е забранено да пила, тя отваря полекичка една дебела книга с големи листа, или по-скоро картони в небесен цвят, всичките отбелязани с жълти точки, които тя знае какво означават: това са звездите в небесния атлас.

След това не ѝ остава да прави нищо друго, освен да гледа през отворените прозорци; единият към улицата, другият към зеленчуковата градина, към съседните градини, чак докъдето те слизат към невидимата